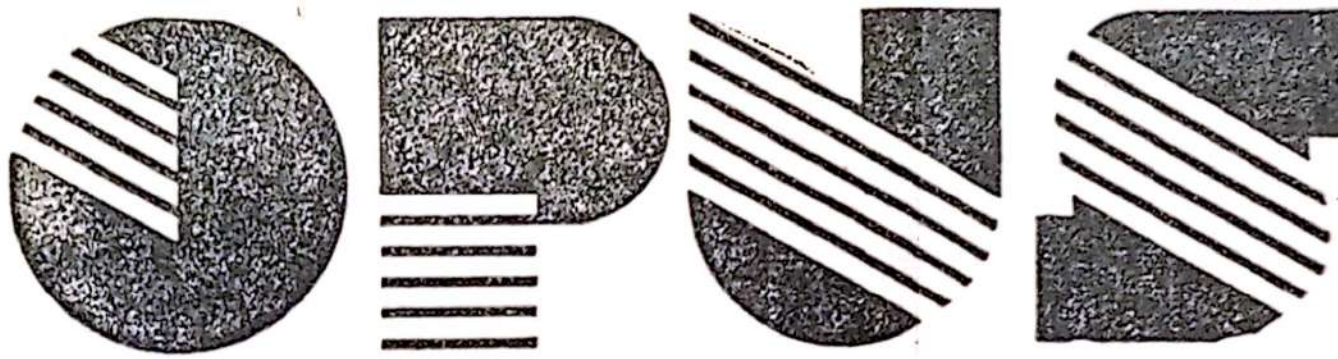

Director: LAURENȚIU HUICĂ

PUBLICAȚIE SĂPTĂMÎNALĂ (SEMI)INDEPENDENTĂ, BUCUREȘTI, ROMÂNIA

pag. a 5-a

De ce, cît și cum despre ION ANTONESCU?

Cariera militară și politică a lui Ion Antonescu cuprinde un arc de timp istoric care, cronologic, s-a desfășurat dinaintea primului război mondial și pînă la sfîrșitul celui de al doilea, odată cu care s-a sfîrșit și viața lui, prin execuția din 1 iunie 1946.

Perioada cînd a condus destinul României (sept. 1940—23 august 1944) și a fost arestat, deportat în URSS, readus în țară, judecat și condamnat (1944—1946) este lacunar cercetată, cunoscută, elucidată.

Documentele publicate după proces, istoriografia care a rezultat din ele, este total aservită și tributară opiciei regimului comunist, instaurat în România.

După 1965, în condițiile în care documentele de „linie” ale PCR au îngăduit unele reevaluări și reinterpretări (pe care Ceaușescu le dorea aservite noilor sale scopuri politice) isto-

rici și literați au încercat să strecoare multe și curajoase adevăruri istorice despre acea epocă, despre Ion Antonescu. Amintim — numele lor nu trebuie uitat! — de Marin Preda și Aurică Simion cu ale lor cărți: „Delirul” și „Preliminarii politico-diplomatice ale insurecției române din august 1944”.

Ulterior, au mai apărut și altele, în țară și peste hotare. Inclusiv culegeri de documente. Controversat, susținut sau criticat de contemporanii cu care și-a împletit destinul politic; negat, contestat sau justificat de aceștia, post-mortem; cu o literatură din cele mai contradictorii, privind o epocă și o personalitate tragică din istoria României... Iată că acum, după Revoluția din decembrie 1989, Ion Antonescu este adus în „actualitatea” politică a anului 1990. Viața lui, procesul lui, testamentul lui au devenit subiecte de „serial”, multe ziare întrecîndu-se în

a susține rubrica „senzațională” cu ele. Pe lângă Orwell și Pacepa, — de ce nu? — Ion Antonescu! Le-am citit. Atîtea cite mi-au căzut în mînă și sub ochi. Le-am intuit (la unele din ele) substratul, intențiile istorice sau moral-politice, analogiile la care cititorii sînt invitați să mediteze. Și iată că, de la un timp încoașe, mă întreb: își ating scopul? cui ajută? sînt înțelese? cum?

Situații care au comun doar forma de act politic — răsturnarea violentă a unui regim, urmată de procese politice și instaurarea unui nou regim; 1944 pus în paralelă istorică cu 1989! Ee grea și plină de capcane poate fi această încercare.

Cu atît mai mult cu cît, fundului istoric pe care ele s-au produs, deoamdată, nu și-a găsit o tratare obiectivă:

— istoria anilor 1944—1946 (și următorii) urmează a se scrie;

— istoria anilor 1989—1990 este în plin proces de făurire;
— adevărul despre procesele din 1946—1948 zace încă în arhive;
— adevărul despre procesele în curs încă nu se ivește.

Și un ziar, spre exemplu, care publică cu simpatie nedisimulată pentru Antonescu, documente de la procesul lui dar, pe altă pagină, pune în circulație diverse calomnii la adresa partidelor „istorice” din epocă... te pune pe gînduri. Să mi se ierte întrebarea, poate neformulată fericit, dar o lansez: dacă Antonescu nu ar fi fost executat, dacă după ani de detenție grea, ar fi fost eliberat; dacă ar fi supraviețuit acelor 46 de ani de dictatură comunistă acum, după Revoluția din decembrie 1989, ce întrebări i s-ar fi pus? cum ar fi fost tratat? ce drepturi morale-politice i s-ar fi acordat?

Numai de răspunsul la aceste întrebări decurge, cred eu, dreptul de a aduce în „actualitate” viața, procesul și executarea lui Ion Antonescu.

LIVIA DANDARA
dr. în istorie